

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ KİMLİK TİPOLOJİLERİNİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF TEACHERS' PROFESSIONAL IDENTITY TYPOLOGIES

Hakan KARABAY¹, Erhan DEMİRYAS², Meltem GENCER³, Mehmet ISSİ⁴,

Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri

Makale Bilgileri

Geliş Tarihi

30.09.2022

Kabul Tarihi

30.09.2022

Anahtar Kelimeler

Öğretmen,
Mesleki kimlik,
Tipoloji

Özet

İyi yetişmiş ve nitelikli öğretmenlere sahip olmak, eğitim sistemlerinin başarısını etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Eğitim sistemlerinde öğretmenlerin merkezi rolü göz önüne alındığında, eğitim sistemlerinin öğretmenlerin kalitesi kadar güçlü olduğu sonucuna varmak mümkündür. Öğretmenler, öğrencilerini akademik olarak yetiştirirken bir yandan da onların bireysel ve toplumsal gelişimlerini sağlarken, aynı zamanda toplum inşasında, nitelikli birer işçi olarak bireyler yetiştirmede ve ulusların gelişmesinde önemli rol oynarlar. Çalışma kapsamında 186 öğretmen ile anket uygulaması yapılmıştır. Yapılan anket sonucunda öğretmenlerin demografik özellikleriyle mesleki kimlik tipleri arasında bir ilişki tespit edilmemiştir.

Article Info

Received

30.09.2022

Accepted

30.09.2022

Keywords

Teacher,
Professional
Identity,
typology

Abstract

Having well-trained and qualified teachers is one of the most important factors affecting the success of education systems. Considering the central role of teachers in education systems, it is possible to conclude that education systems are as strong as the quality of teachers. While educating their students academically, teachers also play an important role in the construction of society, raising individuals as qualified workers, and the development of nations, while ensuring their individual and social development. Within the scope of the study, a survey was conducted with 186 teachers. As a result of the survey, no relationship was found between the demographic characteristics of teachers and their professional identity typologies.

1. GİRİŞ

Öğretmenlik mesleği sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gibi çeşitli boyutları olan, alanında çeşitli becerilere dayalı, müfredat alanında eğitim ve mesleki formasyon gerektiren bir meslek olarak tanımlanmaktadır (Erden, 1998).

Öğretmenlerin mesleki kimliği ya da öğretmen kimliği, öğretmenlerin ya da öğretmen adaylarının hem kendilerine hem de diğerlerine yönelik mesleki algılarını yansıtan ve bu fikirlere ilişkin duygu, düşünce ve inançlarını bağlamsallaştıran önemli bir kavramdır. Lasky'ye (2005) göre öğretmen kimliği, öğretmenlerin kendilerini nasıl tanımladıklarıyla ilgilidir.

¹ Zühtüpaşa İlkokulu, İstanbul, e-mail: hakankarabayy@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-9766-0555 (Sorumlu Yazar / Corresponding Author)

² Erenköy Şehit Orhun Göytan İlkokulu, İstanbul, e-mail: edemiryas@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7679-2759

³ Bahariye Ortaokulu, İstanbul, e-mail: meltemgencer1@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-6536-4791

⁴ Cenap Şehabettin İlkokulu, İstanbul, e-mail: mehmetissi@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-0451-9101

Zembylas (2003) öğretmen kimliğini, öğretmenin kim olduğu, çevresiyle nasıl ilişki kurduğu ve öğretimi tasarlarken ve yürütürken kişisel kimliğini nasıl kullandığının toplamı olarak tanımlar.

Benzer şekilde Sachs (2005) öğretmen kimliğini, öğretmenlerin profesyonel olarak “nasıl yaşamalı”, “nasıl çalışmalı” ve “nasıl anlayacakları” gibi kendileri ve toplumdaki yerleri hakkında kendi fikirlerini oluşturmalarına izin veren bir süreç olarak savunmuştur. Özetle, öğretmenlerin mesleki deneyiminin, öğretmenlerin bireysel özelliklerinden ve sosyal etkileşimlerinden etkilenecek kendilerini öğretmen olarak nasıl algıladıkları ve değerlendirdikleri ile ilgili bir kavram olduğu söylenebilir.

1.1.Mesleki Kimlik

"Meslek" kavramının, bireylerin toplumsal yaşamda bir ihtiyacı karşılayabilmeleri ve bunun karşılığında geçimlerini sağlayabilmeleri ölçüsünde üretim ve tüketimle ilgili faaliyetleri sonucunda ortaya çıktığı söylenebilir. İş, bir kişinin hayatındaki kritik bir dönemi kapsayan ekonomik bir faaliyet olarak ifade edilebilir.

Kuzgun (2003: 126) bu mesleği “toplumsal değeri olan mal veya hizmet üretmek ve karşılığında para kazanmak amacıyla yapılan, belli bir eğitimle kazanılan ve kuralları toplum tarafından belirlenen her türlü faaliyet” olarak tanımlamaktadır. Bu faaliyet para kazanmak için yapılan tüm faaliyetler olarak tanımlansa da sadece para kazanmak için yapılmaz. Kişiliğine uygun bir meslek seçen birey, sosyal anlamda başarılı ve etkili olmanın yanı sıra psikolojik olarak da tatmin olmuş ve mutlu olacaktır. Meslek seçimi, bireyin çocukluktan itibaren kendisine ve mesleğine ilişkin algılarının çevre ile etkileşiminde meydana gelen bir süreçtir (Yeşilyaprak, 2003) ve kişinin yaşamı boyunca verdiği en önemli kararlardan birini oluşturur.

1.2.Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Tipolojileri

Profesyonel öğretmen kimliğinin özellikleri, bireyci, güdümlü, kontrol edici ve yönlendirici olması, mesleki rolünün dışarıdan tanımlanmış olması ve standartların yönlendirdiği bir kimlik olmasıdır. Bu kimliğe sahip öğretmenler, bir yönetim kültürüne bağlı kalan, politikaları takip eden ve yüksek düzeyde etkinlik ve verimlilikle çalışan kişilerdir. Hesap verebilirliği artırmak, iş dünyasından gelen uygulamaları kullanmak ve rekabetçi bir eğitim piyasası yaratmak için tasarlanan eğitim reformları ile profesyonel öğretmen kimliğini oluşturmayı hedeflemektedir. Profesyonel öğretmen kimliğinin neoliberal politikaların bir sonucu olarak günümüzde popüler bir öğretmen tipi haline geldiği söylenebilir. Yönetmel

söylem ve uygulamaların bir sonucu olarak, entelektüel öğretimin aksine neoliberalizmin istediği türden bir öğretmendir. Yapılandırılmış müfredat aracılığıyla öğretmenler kontrol edilmekte ve yaratıcı süreçleri kısıtlanmakta, böylece öğretmenler istedikleri konumdan ayrılamamaktadır. Profesyonel bir öğretmenin kimliği, uygun müfredatı uygulayan, bilgi aktaran, öğrencileri testlere hazırlayan ve kendilerine söyleneni yapan piyasa tarzı öğretim olarak da tanımlanabilir.

Aktivist bir öğretmen kimliğinin özellikleri, demokratik ilkelere dayalı, işbirlikçi, stratejik ve taktiksel, sosyal olarak duyarlı ve geleceğe yönelik olmasıdır. Aktivist kimlik, sömürüyü, eşitsizliği ve baskıyı azaltmak veya ortadan kaldırmakla ilgilidir. Bu kimliğin gelişimi eşitlik ve sosyal adalet ilkelerine dayanmaktadır. Demokratik söylemlerden gelen aktivist kimlik, gücünü John Dewey'in atıfta bulunduğu ve özgürleştirici imaları olan demokratik okullarda süregelen gelenekten alır.

Canrinus ve ark (2011) öğretmenlerin mesleki profillerini belirlemeye yönelik başka bir çalışmada, mesleki kimliğin aynı yapıya sahip bir değişken olmadığını göstermiş ve üç farklı mesleki kimliğin yansımalarını açıklamıştır. Bunlar, "tatminsiz ve motivasyonsuz kimlikler", "motive ve duygusal olarak bağlı kimlikler" ve "yeteneklerinden şüphe duyan kimlikler" olarak ifade edilmiştir. Bu kimliklere sahip öğretmenlerin 'mesleki kimliğin göstergeleri' olarak belirlenen iş doyumunu, sınıf öz-yeterliliği, öğretmenlikte kalma zorunluluğu, maaş doyumunu, duygusal mesleğe bağlılık ve motivasyon düzeyindeki değişimler açısından farklı özelliklere sahip olduğu bulunmuştur. Daha az tatmin olmuş ve motive olmuş profillere sahip öğretmenlerin motivasyon düzeylerinde daha fazla düşüş göstermesine karşın; iş doyumunu, öğretmenlikte kalma zorunluluğu, maaş doyumunu ve duygusal mesleğe bağlılık boyutları en düşük düzeydedir. Güçlü ve duygusal olarak bağlantılı deneyimlere sahip öğretmenler, profesyonel kimliğin tüm göstergelerinde olumlu sonuçlar elde ettiler. Öğretmenliğe başladıklarında öğretme motivasyonları arttı. Diğer profillerle karşılaştırıldığında mesleki duygusal bağlılık, iş doyumunu ve örgütsel öz-yeterlik ortalamaları daha yüksek düzeydedir. Maaş memnuniyeti ve öğretmenlikte kalma sorumluluğu ile ilgili olarak, bu öğretmenler ortalama puan aldı. Kendinden şüphe duyan öğretmenler, en düşük ortalama sınıf öz yeterliliğine ve en yüksek ortalama maaş memnuniyetine sahiptir. Profesyonelliğin diğer göstergeleri arasında; ortalama puan aldı.

1.3. Araştırmanın Önemi

Öğretmenlerin mesleki kimliği üzerine yapılan araştırmalar, öğretmenlerin kariyerlerinde ilerlerken olumlu bir mesleki kimlik gelişimini sağlamaları adına önemlidir. Alanyazın incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki kimlikleri ile ilgili uluslararası alanyazında çok sayıda çalışma yapılmasına rağmen, Türkiye’de kültürel bağlamda öğretmenlerin mesleki kimlik algıları ve meslek kimlik tipleri ile ilgili az sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Çalışmamız bu açıdan oldukça önemlidir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Çalışmada öğretmenlerin mesleki kimlik tipleri ile demografik özellikleri arasında bir ilişki olup olmadığının tespiti amaç edinilmiştir.

1.5. Problem Cümlesi

Öğretmenlerin mesleki kimlik tipleriyle demografik özellikleriyle arasında anlamlı ilişki var mı?

1.6. Alt Problemler

1. Mesleki kimlik tipleri yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Mesleki kimlik tipleri cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Mesleki kimlik tipleri medeni duruma göre farklılık gösterir mi?
4. Mesleki kimlik tipleri eğitim durumuna göre farklılık gösterir mi?
5. Mesleki kimlik tipleri okuldaki görev süresine göre farklılık gösterir mi?
6. Mesleki kimlik tipleri meslekteki görev süresine göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Yapılan çalışma betimsel bir çalışmadır. Öğretmenlerin mesleki kimlik tiplerinin araştırıldığı çalışmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle göre araştırılan bir olay, kişi veya nesnenin bağlamı ve doğası anlatılmaya çalışılır (Karasar, 2014).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2022- 2023 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili Kadıköy ilçesindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Çalışma grubunda 186 öğretmen yer almıştır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Cinsiyet		TOPLAM	
	Kadın	Erkek	f	%
	f	f	f	%
	139	47	186	100

Tablo 1 incelendiğinde 139 kadın katılımcı, 47 erkek katılımcı olmak üzere toplam 186 kişilik çalışma grubunun olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Tipolojileri Ölçeği: Atik (2022) geliştirdiği Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Tipolojileri Ölçeği (ÖMKTÖ)” araştırmada kullanılmıştır. Geçerliliği ve güvenirliği test edilmiş, dört faktör ve 25 maddeden oluşan ÖMKTÖ, 5’li likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin birinci faktörü olan sosyal öğretmen faktöründe 6 madde, ikinci faktörü olan entelektüel öğretmen faktöründe 5 madde, üçüncü faktörü olan eleştirel öğretmen faktöründe 7 madde yer almaktadır. Katılımcıların maddelere katılım düzeylerini belirlemek için “1 = Hiçbir zaman, 2= Çok nadir, 3= Bazen, 4= Çoğunlukla, 5= Her zaman” biçiminde derecelendirilmiştir. Ölçekte ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Ölçeğin tümünden toplam puan elde edilememektedir. Bir alt boyuttan alınan puanın yüksek olması, mesleki kimlik tipolojisi olarak o boyutun daha baskın ve belirleyici olduğunu göstermektedir. Örneğin entelektüel öğretmen boyutundan alınan puanın diğer boyutlara göre yüksek olması, öğretmenlerin daha fazla entelektüel kimliğe uygun davranış sergiledikleri şeklinde yorumlanabilir.

2.4. Veri Toplama Süreci

Anket formları öğretmenlere Google Form aracılığıyla ulaştırılmış ve yanıtlar alınmıştır.

2.5. Veri Analizi

SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak ölçek soruları T-testi ve Anova testiyle sonuca ulaştırılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki kimlik tiplerinin yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Tiplerinin Yaş Bakımından İncelenmesi

	Yaş	n	Ort.	ss	F	p
Sosyal öğretmen	25-35	23	3,8188	,61937	,310	,734
	36-45	65	3,7564	,78289		
	46-60	98	3,6922	,79097		
Entelektüel öğretmen	25-35	23	4,1478	,55667	1,248	,289
	36-45	65	4,2800	,51088		
	46-60	98	4,1429	,59204		
Eleştirel öğretmen	25-35	23	3,9068	,72153	,169	,845
	36-45	65	3,9868	,68406		
	46-60	98	3,9985	,67646		

Analiz sonuçlarına göre sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki kimlik tiplerinin cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Tiplerinin Cinsiyet Açısından İncelenmesi

	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Sosyal öğretmen	Kadın	139	3,7494	,78440	,584	,609
	Erkek	47	3,6738	,71640		
Entelektüel öğretmen	Kadın	139	4,2000	,56671	,359	,819
	Erkek	47	4,1660	,55060		
Eleştirel öğretmen	Kadın	139	3,9733	,68546	-,337	,752
	Erkek	47	4,0122	,67654		

Analiz sonuçlarına göre sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki kimlik tiplerinin medeni duruma göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Tiplerinin Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

	Medeni Durum	n	Ort.	ss	t	p
Sosyal öğretmen	Bekar	44	3,7311	,85681	,008	,261
	Evli	142	3,7300	,73971		
Entelektüel öğretmen	Bekar	44	4,2409	,54317	,669	,784
	Evli	142	4,1761	,56793		
Eleştirel öğretmen	Bekar	44	4,0747	,59621	1,020	,082
	Evli	142	3,9547	,70549		

Analiz sonuçlarına göre sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki kimlik tiplerinin eğitim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Tiplerinin Eğitim Durumu Bakımından İncelenmesi

	Eğitim Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Sosyal öğretmen	Lisans	136	3,7512	,75822	,613	,256
	Yüksek Lisans	50	3,6733	,79394		
Entelektüel öğretmen	Lisans	136	4,1735	,56924	-,715	,721
	Yüksek Lisans	50	4,2400	,54210		
Eleştirel öğretmen	Lisans	136	3,9118	,70546	-2,384	,080
	Yüksek Lisans	50	4,1771	,57474		

Analiz sonuçlarına göre sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının öğrenim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki kimlik tipolojilerinin okulda görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Tipolojilerinin Okulda Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

	Okulda Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Sosyal öğretmen	1-5 yıl	73	3,7192	,76823	,063	,979
	6-10 yıl	59	3,7655	,69489		
	11-20 yıl	34	3,7108	,85999		
	21 yıl ve üzeri	20	3,7000	,84915		
Entelektüel öğretmen	1-5 yıl	73	4,2000	,58119	,652	,583
	6-10 yıl	59	4,2441	,57424		
	11-20 yıl	34	4,0765	,47994		
	21 yıl ve üzeri	20	4,2000	,59116		
Eleştirel öğretmen	1-5 yıl	73	3,9804	,71083	,377	,770
	6-10 yıl	59	3,9201	,71146		
	11-20 yıl	34	4,0672	,60735		
	21 yıl ve üzeri	20	4,0357	,62849		

Analiz sonuçlarına göre sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının okulda göre yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmenlerin mesleki kimlik tipolojilerinin meslekte görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 7’de verilen analiz sonuçlarına göre, sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının meslekte görev yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

Tablo 7. Öğretmenlerin Mesleki Kimlik Tipolojilerinin Meslekte Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

	Meslekte Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Sosyal öğretmen	1-6 yıl	12	3,8333	,71067	,579	,629
	7-11 yıl	17	3,9020	,57148		
	12-19 yıl	44	3,7727	,84150		
	20 ve üzeri	113	3,6770	,77032		
Entelektüel öğretmen	1-6 yıl	12	4,0833	,67935	1,065	,365
	7-11 yıl	17	4,1882	,54070		
	12-19 yıl	44	4,3182	,52883		
	20 ve üzeri	113	4,1540	,56316		
Eleştirel öğretmen	1-6 yıl	12	3,8452	,68771	,275	,843
	7-11 yıl	17	4,0504	,67752		
	12-19 yıl	44	4,0227	,75715		
	20 ve üzeri	113	3,9722	,65711		

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Öğretmenlerin profesyonel kimliği, sınıflarda ve okullarda çeşitli deneyimlerin zengin bir deposu veya kaynağı olarak hizmet eder. Bu depo; düşünceleri, tutumları, duyguları, inançları ve değerleri içerir. Bu açıdan bakıldığında öğretmenlerin mesleki deneyiminin çok boyutlu bir kavram olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin mesleki kimliğinin bu denli geniş nüansının, bu kimliği oluşturma ve geliştirmede etkili olan birçok faktörden kaynaklandığına inanılmaktadır.

Öğretmenlerin mesleki kimlik tipolojilerinin belirlenmesi amacıyla anket uygulaması yapılmıştır. Yapılan anket uygulaması sonuçları aşağıdaki gibidir:

Analiz sonuçlarına göre sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonucunu destekler nitelikte Day ve ark (2006) yaptığı çalışmada öğretmenlerin mesleki kimlik tipolojileriyle yaşları arasında bir ilişki tespit edilmemiştir.

Sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir

Sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının öğrenim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yirmibeş'in (2017)

yaptığı çalışmada öğretmenlerin mesleki kimlik tipleriyle medeni durum ve öğrenim durumu arasında bir ilişki tespit edilmemiştir.

Sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının okulda göre yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Sosyal öğretmen, entelektüel öğretmen ve eleştirel öğretmen puanlarının meslekte görev yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir

4.1. Öneriler

Öğretmenlerin mesleki kimlik tiplerinin belirlendiği çalışmada anket uygulaması yapılmıştır. Anket uygulaması sonucunda 186 öğretmene ulaşılmıştır. Bundan sonraki çalışmalarda bu sayı arttırılırsa daha geniş sonuçlar elde edilecektir.

Bundan sonraki çalışmalarda yalnızca öğretmenler değil okul yöneticileri üzerinde de uygulama yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Atik, S. (2022). *Öğretmenlerin mesleki kimlik algılarının ve mesleki kimlik tiplerinin incelenmesi* (doktora tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Canrinus, E.T., Helms-Lorenz, M., Beijaard, D., Buitink, J., & Hofman, A. (2011). Profiling teachers' sense of professional identity. *Educational Studies*, 37(5), 593-608.
- Day, C., Stobart, G., Sammons, P., & Kington, A. (2006). Variations in the work and lives of teachers: Relative and relational effectiveness. *Teachers and Teaching*, 12(2), 169-192
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Alkım Yayınları.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Kuzgun, Y. (2003). *İlköğretimde meslek gelişimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Lasky, S. (2005). A sociocultural approach to understanding teacher identity, agency and professional vulnerability in a context of secondary school reform. *Teaching and Teacher Education*, 21(8), 899-916. -
- Sachs, J. (2005). *Teacher education and the development of professional identity: Learning to be a teacher*. In P. M. Denicolo & M. Kompf (Eds.), *Connecting policy and practices: Challenges for teaching and learning in schools and universities* (pp. 5-21). Routledge, Taylor and Francis Group.
- Yeşilyaprak, B. (2003). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi* (5. bs.). İstanbul: Pegem Yayınları.
- Yirmibeş, A. (2017). *Öğretmenlerin aktivist ve teknisyen mesleki kimliklerinin psikolojik iyi oluşları ile ilişkisi* (yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zembylas, M. (2003). Interrogating teacher identity: Emotion, resistance, and self-formation. *Educational Theory*, 53(1), 107-127.